

EL LLENGUATGE

La posició

La posició pot ésser considerada des del punt de vista locatiu —és a dir, la situació— i des del punt de vista modal, que és el que ara ens interessa. El Diccionari Fabra defineix aquest darrer concepte de la posició, això és, el significat del substantiu *posició* que s'hi refereix, amb els termes «manera d'estar posada una persona o cosa». En el camp adverbial, és a dir, modificant l'acció de certs verbs —habitualment *estar, anar, posar, deixar, quedar, caure, aguantar, dur, portar, etc.*—, és, per tant, amb adverbis o, més aviat, locucions adverbials de manera, que indiquem aquesta posició a què ens referim.

Consultant diversos repertoris lexicogràfics, hem aplegat una petita col·lecció d'aquestes locucions adverbials de manera, algunes de les quals no figuren ni al Diccionari Fabra ni a la Gran Enciclopèdia. Vet aquí la nostra llista, (que, naturalment, podria ésser ampliada): *de gairell, de biaix, de corcoll, de caire, de través, de cantell, de banda, de costat, de cantó, de cara, de front, d'esquena, de bocaterrosa, de morros...* Al costat de totes aquestes locucions que tenen la preposició de com a primer element, en tenim una de tan expressiva, peculiar i genuïna com *cama aci cama allà*.

En el llenguatge col·loquial és també força usual una locució que hauríem d'agrupar amb les anteriors, però que, tal com delata clarament la seva forma, ens prové en realitat del castellà i que ens convé, per consegüent, d'eliminar: «de canto». (Fins i tot s'ha arribat a popularitzar una frase que conté aquesta locució, «Al tanto que va de canto», doblement incorrecta). Els diccionaris d'equivalències proposen com a traducció de la locució del castellà «de canto» diverses de les locucions de la nostra llista, però la que sembla més encertada o exacta, segons el nostre parer, és *de cantell*. El Diccionari Fabra, sense indicar l'existència d'aquesta locució, il·lustra, de fet, el seu ús en alguns dels exemples corresponents al substantiu *cantell*: *Posar un rajola de cantell, Fer aguantar una moneda, una medalla, de cantell*. Són, certament, els casos més usuals en què el llenguatge incorrecte recorre a «de canto».

Un fet semblant a *de cantell* es pot observar, en l'articulat del Diccionari Fabra, pel que fa a *de costat*: sense indicar explícitament aquest grup com una locució il·lustra el seu ús amb l'exemple *Caure de costat*. No s'esdevé així amb *de cantó*, però admetríem també aquesta locució.

Albert Jané